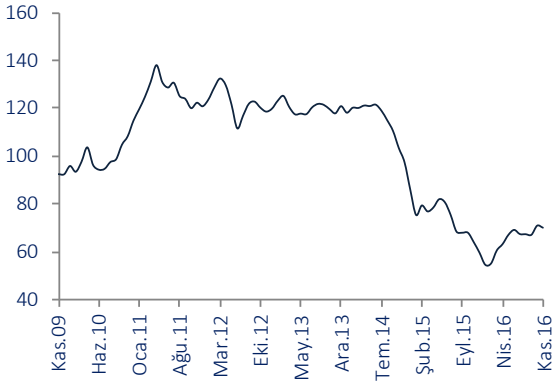

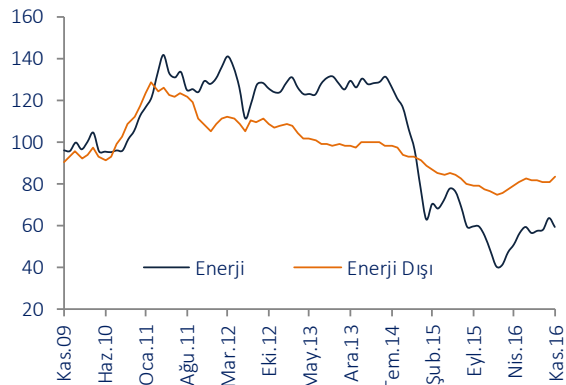
- Kasım'da emtia fiyatları enerji fiyatlarındaki hızlı düşüşün etkisiyle aylık bazda %1,2 geriledi.
- Enerji fiyatları 30 Kasım'da gerçekleştirilen OPEC toplantısı öncesinde üye ülkelerin üretim kesintisi üzerinde uzlaşamayacakları yönündeki haberler nedeniyle petrol fiyatlarının baskı altında kalması sonucunda %6,7 geriledi. Diğer enerji kaynaklarından doğalgazda talep, kömürde ise arz kaynaklı nedenlerle fiyat artışları kaydedildi.
- Kasım'da enerji dışı emtia fiyatları ise %3,3 yükseldi. Bu dönemde metal fiyatları %11,5 artarken, tarımsal ürün fiyatlarındaki artış %0,4 ile sınırlı bir ölçüde gerçekleşti. Metal fiyatlarındaki yükseliş endüstriyel metal fiyatlarındaki hızlı artışlardan kaynaklandı.

EMTİA FİYAT ENDEKSLERİ (2010=100)

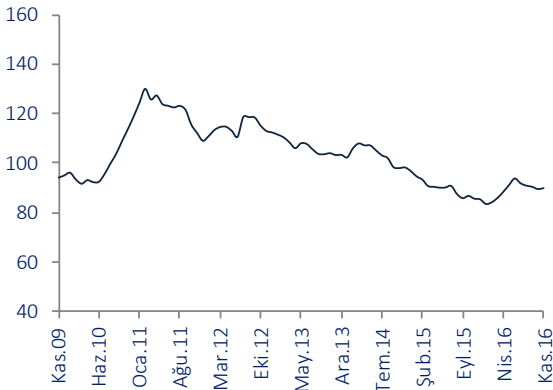
Emtia Fiyatları Genel Endeksi

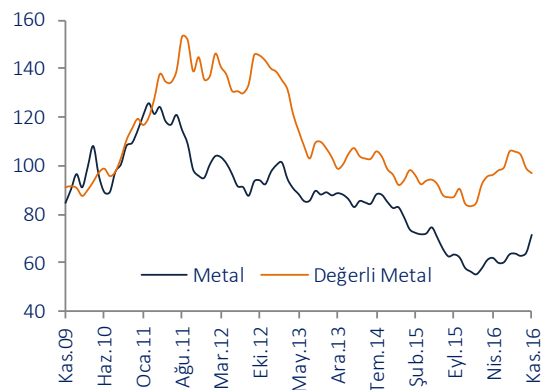
Enerji ve Enerji Dışı

Tarım *

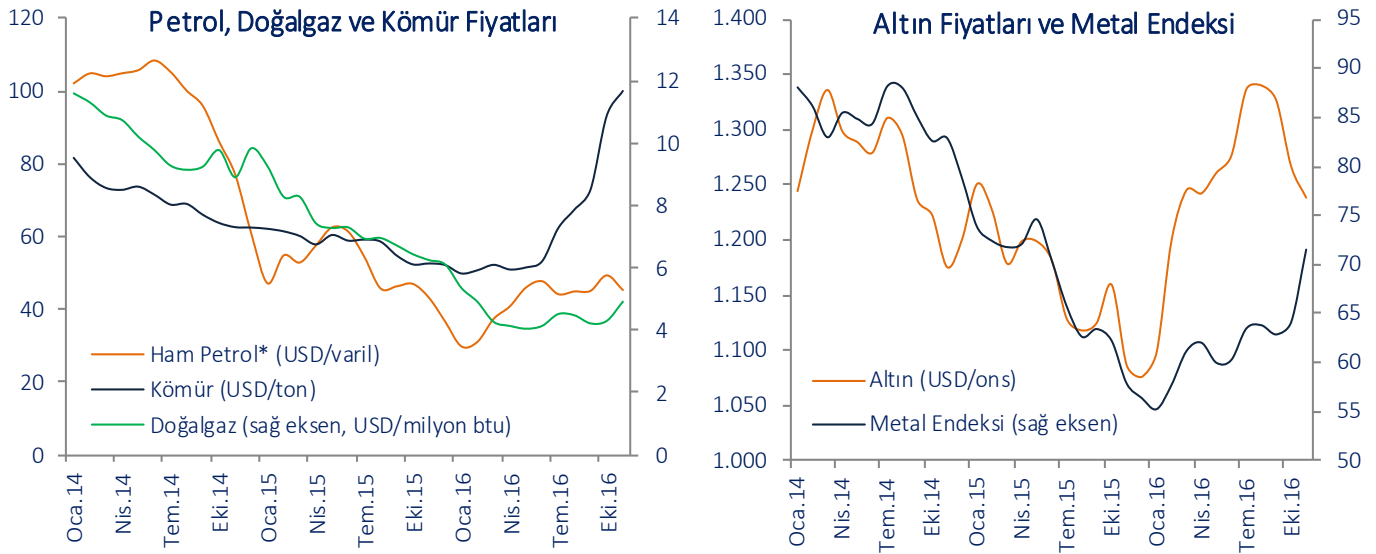

Metal *

EMTİA PİYASALARINDA SON GELİŞMELER

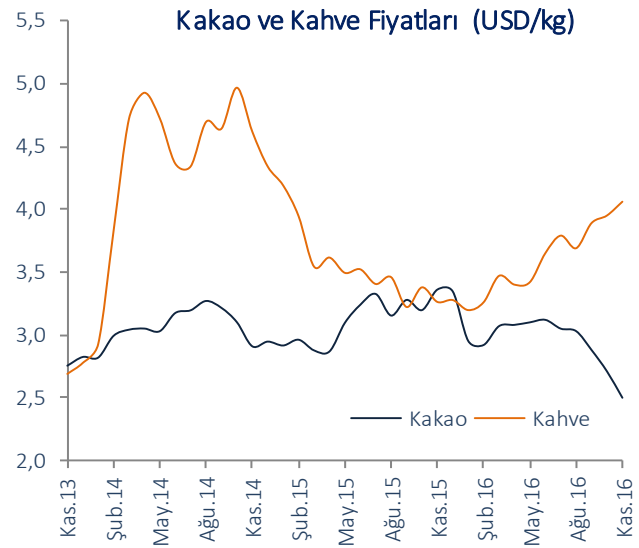
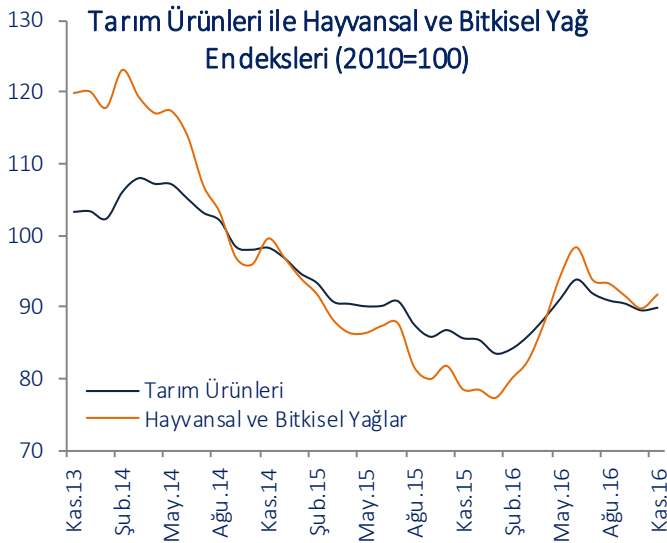
- Petrol fiyatları OPEC üyesi ülkelerin Kasım ayı sonunda Viyana’da gerçekleştirdiği ve üretim kesintisiyle ilgili detayların netleştirildiği toplantı öncesinde dalgalı bir seyir izledi. Ay içinde toplantıya ilişkin belirsizlikler ve üye ülkelerin kesinti karşıtı yorumları bu seyrinde etkili oldu. Fiyatlardaki gerileme aylık bazda %8,2 olurken, OPEC üyeleri toplantıda 8 yılın ardından ilk kez üretimde kesintiye gitme kararı aldı.
- Doğalgaz fiyatları ise havaların soğumasıyla birlikte artan talebin etkisiyle yükseldi.
- Kömür fiyatları Ekim ayındaki hızlı yükselişinin ardından Kasım’da da %7,3 artarak Nisan 2012’den bu yana en yüksek seviyesine ulaştı. Çin’de bu enerji kaynağına yönelik talebin artmasının yanı sıra kömür sanayiinin yeniden yapılandırılması kapsamında oluşan arz açığı ve üretici ülke konumundaki Avustralya’da yaşanan arz yönlü sıkıntılar da fiyat artışlarında etkili oldu. Çelik üreticilerinin son dönemde artan maliyetleri nedeniyle Çin hükümeti yeniden yapılandırma sürecini yavaşlatarak üretimi artırmaya çalışıyor. Bu durum önümüzdeki dönemde kömür fiyatlarında düşüş olabileceği beklentilerini destekliyor.

- Kasım ayında değerli metal fiyatları bir miktar geriledi. ABD başkanlık seçimlerinin ardından güçlenen dolar karşısında baskı altında kalan altın fiyatları aylık bazda %2,2 değer kaybetti.
- Uranyum haricinde tüm endüstriyel metallerin fiyatları Çin’in güçlü talebinin yanı sıra ABD’nin önümüzdeki dönem altyapı yatırımlarının talebi artıracığı beklentisiyle yükseldi.
- Çin’de konut sektörünün güçlü performansı nedeniyle demir cevheri fiyatlarındaki artış %23,7 oldu. Bakır, çinko ve nikel fiyatları da aynı nedenle değişen oranlarda artış kaydetti.
- Metal fiyatlarında 2016 yılı boyunca gözlenen artışta 2015’te düşen fiyatlar nedeniyle yatırımların azalması ve yüksek maliyetli madenlerin kapatılması etkili oldu.

EMTİA PİYASALARINDA SON GELİŞMELER

- Son altı yıldır düşmekte olan buğday fiyatları Kasım ayında da %0,9 düştü. 2016-2017 sezonunda ABD, Rusya, Avustralya ve Kanada gibi önemli üreticilerde hasadın iyi olacağı beklentileri fiyatları baskı altında tutarken düşük fiyatların buğday tüketimini artırması bekleniyor.
- Son dört yıldır düşme eğilimindeki mısır fiyatları Kasım ayında da beklenin üzerinde gelen hasadın etkisiyle bir miktar geriledi. Mısır fiyatlarındaki yıllık düşüş %8,6 düzeyinde gerçekleşti.
- Kasım ayında başta palm ve zeytinyağı olmak üzere bitkisel yağ fiyatları artış kaydetti. ABD'nin 2017 yılı bioyağı kotalarını artırması, palm ve soya yağının fiyat artışlarında etkili oldu. Bitkisel yağ fiyatlarının diğer tarım ürünlerinin aksine global talebin artmasıyla 2017 yılında da yükselmesi bekleniyor.

- Kakao fiyatları arz fazlası nedeniyle aylık bazda %7,8 geriledi. Ana üreticilerin bulunduğu Batı Afrika bölgesinde kakao hasadının olumlu hava koşulları nedeniyle oldukça yüksek gerçekleşmesi bu gelişmede etkili oldu. Kasım ayında Ağustos 2013'ten bu yana en düşük fiyat seviyesini gören kakaoda arz fazlasının önümüzdeki sezonda da devam etmesi beklenmekle birlikte talebin fiyatları bir miktar desteklemesi bekleniyor.
- Kahve fiyatlarında aylık bazda %2,9 artış gözlemlendi. Kahve fiyatlarındaki yıllık artış %24,4'e ulaşırken bu gelişmede talebin arzi aşması ve Asyalı tüketicilerin çayı kahveyle ikame etmeye başlaması etkili oluyor.

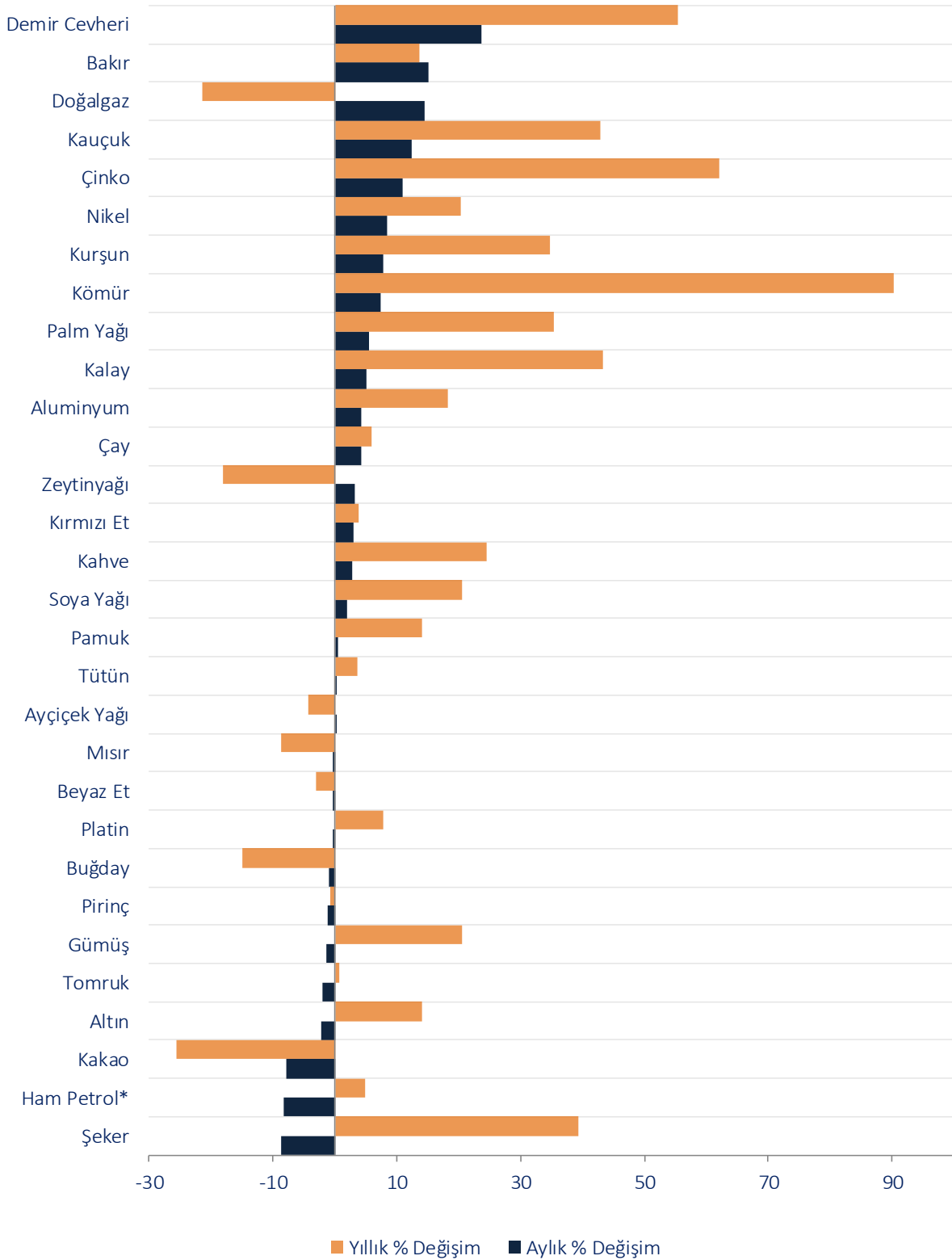
EMTİA PİYASALARINDA BEKLENTİLER

- Petrol üreticisi ülkelerin 2017 yılında petrol üretimini azaltma kararının uygulanma derecesinin önümüzdeki dönemde petrol fiyatlarının seyri üzerinde etkili olacağını düşünüyoruz. Öte yandan, kaya gazı yöntemiyle petrol üretiminin dengeye kavuştuğu ve üretimin önümüzdeki yıl hafif artış kaydedeceği öngörüsünün gerçekleşmesi durumunda petrol fiyatlarının bir miktar baskı altında kalabileceğini tahmin ediyoruz. Bu çerçevede, önümüzdeki yıl petrol fiyatlarının 2016 yılının bir miktar üzerinde dengelenebileceğini düşünüyoruz.
- Son dönemde hızla artış kaydeden metal fiyatlarının ise önümüzdeki dönemde yatay bir seyir izlemesini bekliyoruz.

EMTİA FİYATLARI: Gerçekleşme ve Tahminler

		Gerçekleşme				Tahmin			
		2000	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020
Enerji									
Ham Petrol*	USD/varil	28,2	104,1	96,2	50,8	43,3	55,2	59,9	65,6
Kömür	USD/ton	26,3	84,6	70,1	57,5	58,0	55,0	55,6	56,8
Doğalgaz (Avrupa)	USD/milyon btu	3,9	11,8	10,1	7,3	4,4	4,7	5,0	5,7
Tarım									
Kakao	USD/kg	0,9	2,4	3,1	3,1	3,0	2,9	2,9	2,8
Kahve	USD/kg	1,9	3,1	4,4	3,5	3,6	3,6	3,6	3,5
Çay	USD/kg	1,9	2,9	2,7	2,7	2,6	2,7	2,7	2,8
Soya Yağı	USD/ton	338	1.057	909	757	790	811	832	877
Mısır	USD/ton	89	259	193	170	160	166	172	184
Pirinç	USD/ton	202	506	423	386	400	401	402	404
Buğday	USD/ton	114	312	285	204	170	179	188	209
Kırmızı Et	USD/kg	1,9	4,1	5,0	4,4	3,9	3,9	4,0	4,0
Beyaz Et	USD/kg	1,3	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	2,4	2,4
Şeker	USD/kg	0,2	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
Tomruk	USD/metreküp	275	464	465	389	390	401	412	436
Pamuk	USD/kg	1,3	2,0	1,8	1,6	1,6	1,7	1,7	1,8
Kauçuk	USD/kg	0,7	2,8	2,0	1,6	1,5	1,6	1,7	1,8
Tütün	USD/ton	2.976	4.589	4.991	4.908	4.800	4.766	4.732	4.664
Metal									
Aluminyum	USD/ton	1.549	1.847	1.867	1.665	1.575	1.626	1.679	1.790
Bakır	USD/ton	1.813	7.332	6.863	5.510	4.700	4.913	5.135	5.610
Demir Cevheri	USD/kuru ton	28,8	135,4	96,9	55,8	54,0	50,0	51,7	55,2
Kurşun	USD/ton	454	2.140	2.095	1.788	1.800	1.850	1.901	2.007
Nikel	USD/ton	8.638	15.032	16.893	11.863	9.300	10.126	11.025	13.070
Kalay	USD/ton	5.436	22.283	21.899	16.067	17.250	17.723	18.208	19.219
Çinko	USD/ton	1.128	1.910	2.161	1.932	2.025	2.500	2.600	2.541
Altın	USD/troy ons	279	1.411	1.266	1.161	1.250	1.219	1.190	1.132
Gümüş	USD/troy ons	5,0	23,8	19,1	15,7	17,0	16,9	16,8	16,5
Platin	USD/troy ons	545	1.487	1.384	1.053	1.000	1.046	1.094	1.197

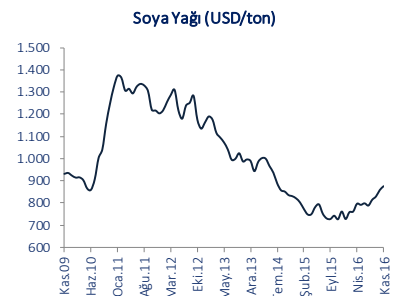
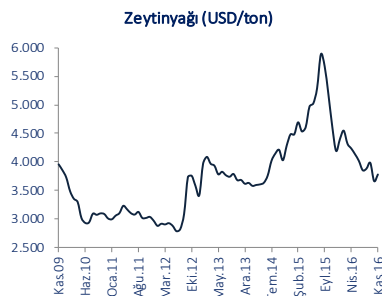
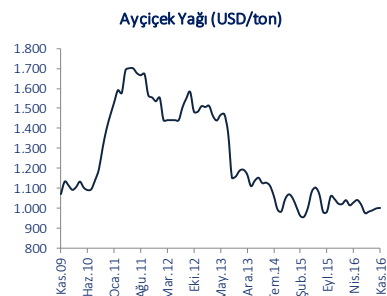
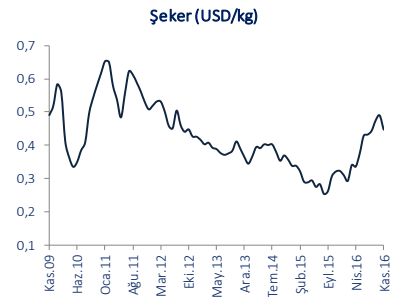
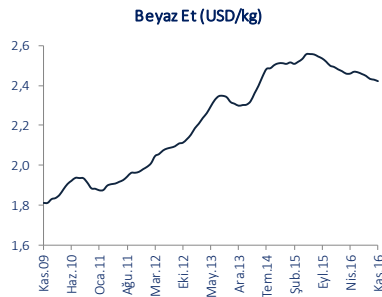
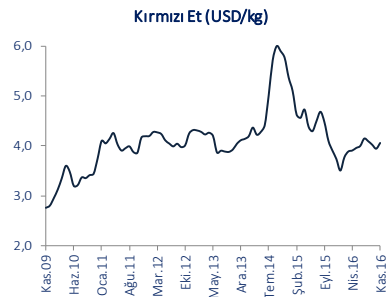
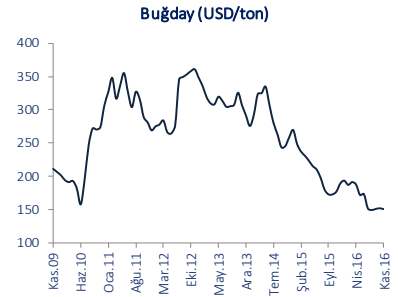
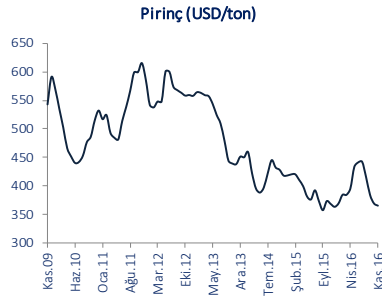
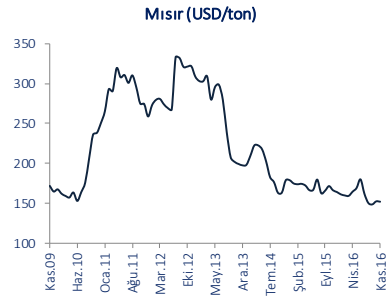
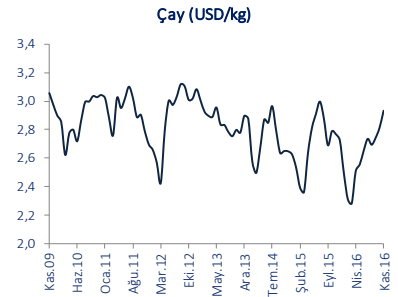
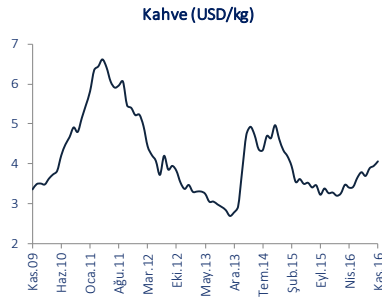
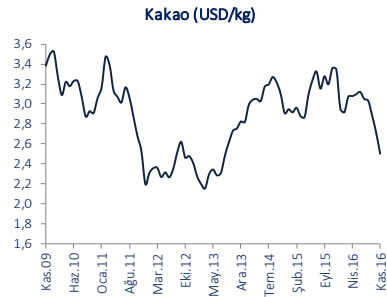
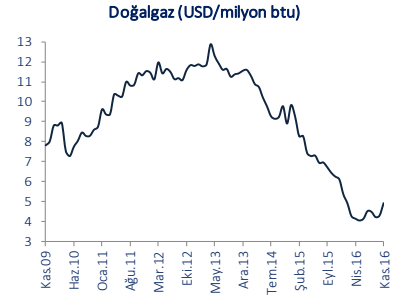
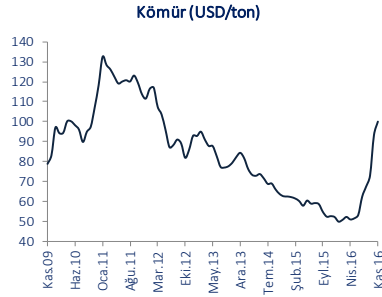
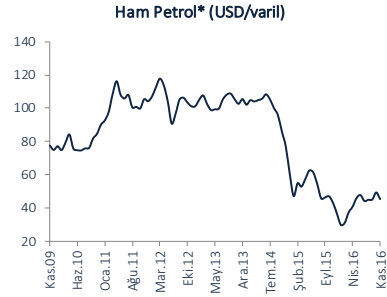
Emtia Fiyatlarında Değişim Oranları (Kasım 2016)

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

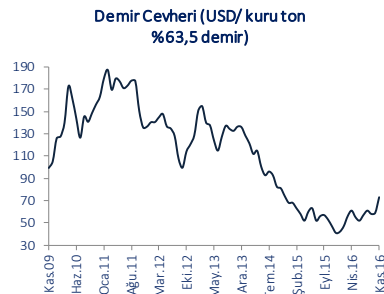
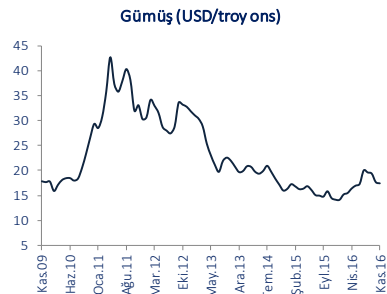
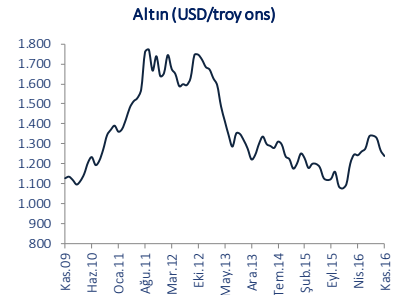
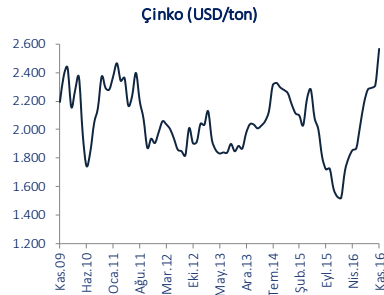
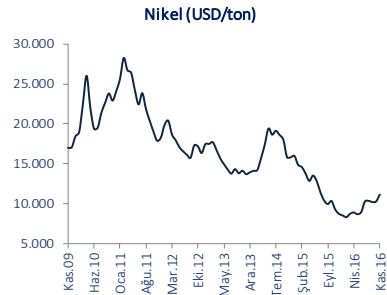
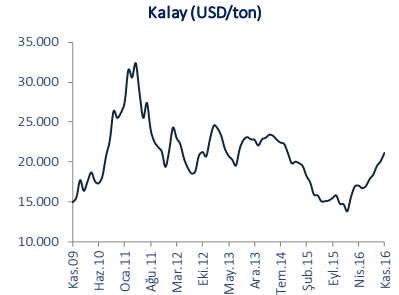
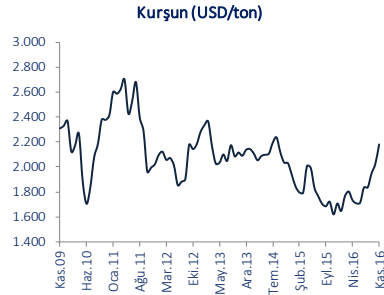
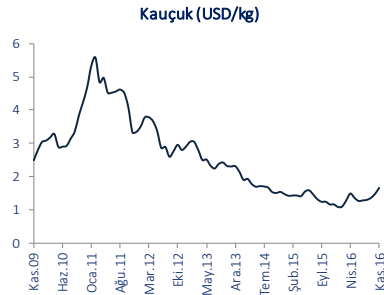
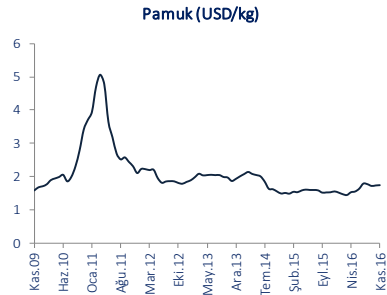
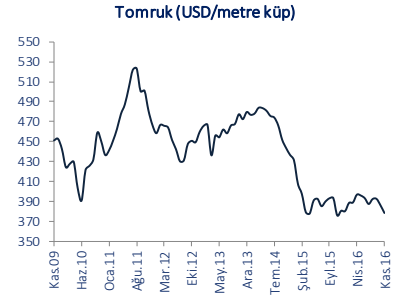
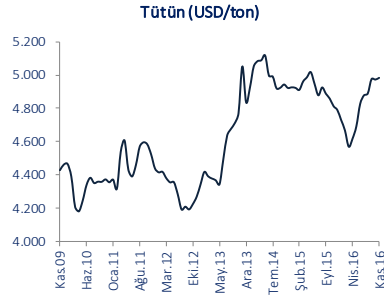
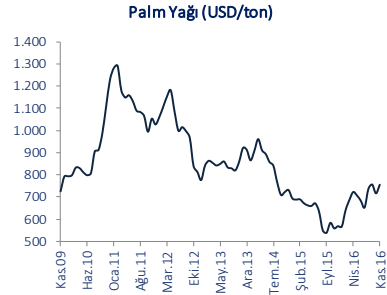
EMTİA FİYATLARI - I

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

EMTİA FİYATLARI - II

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

Izlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Aslı Göksun Şat Sezgin - Uzman
goksun.sat@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.
erhan.gul@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Uzman
dilek.kaya@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.
betul.ozturk@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <http://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.